

ایستگاه اطراف بازار داریم. ضمن آنکه ایستگاه‌های موقت هم ایجاد کردیم، یعنی در پیک ساعت تردد بین صبح و بعدازظهر - یک ایستگاه در ناصر خسرو، یک ایستگاه پایین‌تر در گذشتن‌ایم تا اگر حریق رخ داد ابتدا آتش‌خوردوها خود را به محل حادثه برسانند و حریق را کنترل کنند تا نیروهای بعدی برسد. این حال حریق را به‌قدری باقی‌مانده که به‌راحتی با خودرو نمی‌توان وارد بازار شد و متأسفانه هر سال به نایبمنی این بازار افزوده می‌شود. در سال‌های اخیر سازمان آتش‌نشانی خودروهای کم‌عرض در این بازار مستقر کرده‌است. با این حال حریق این بازار به‌قدری کم‌عرض و حجم کالا- که بخش قابل توجهی از آن‌ها، کالاهای قابل اشتعال هستند- بالاست که در صورت وقوع آتش‌سوزی نمی‌توان به‌سادگی آن را کنترل کرد. در چند سال گذشته حتی ۲۰۰ شهیر آتش‌نشانی به این بازار وارد شده‌اند اما در زمان حریق به‌دلیل افت فشار آب کافی نخواهد بود.

به‌جز پاساژهای تازه‌ساخت مثل دلگشا - ورودی ۱۵ خرداد - که ساختمان جدیدی بوده و سیستم‌های آتش‌نشانی در این ساختمان‌ها اجرا شده است، بیش از ۹۵ درصد ساختمان‌های قدیمی تجهیزات اطفای حریق ندارند یعنی بیشتر حجره‌ها فاقد سیستم‌های اطفای حریق خودرو و یا حتی دستی هستند و تعداد معدودی از غرفه‌ها ممکن است کیسول آتش‌نشانی داشته باشند.

عمر مفید ساختمان‌ها در تهران حدود ۳۰ تا ۵۰ سال پیش‌بینی می‌شود که البته بستگی به نوع ساخت‌وساز و نگهداری دارد. وقتی از بازاری صحبت می‌کنیم که بیش از دو قرن قدمت دارد، طبیعی است که شبکه تأسیسات، مصالح و زیرساخت‌های آن فرسوده و آسیب‌پذیر باشد. ما نمی‌گوییم کل بازار باید تخریب یا بازسازی شود، بلکه تا آن‌کدام می‌توان این‌ها را تدریجی و اصلاح‌شده‌تر، برقی، آبی و اطعمی (طایف حریق) کرد. در کنار آن باید آزمون‌های نهایی هم برای کسبه و کارکنان الزامی شود: زیارت‌انسانی در پیشگیری از حادثه نقش زیادی دارد.

در نقاط مختلف بازار داشتیم که خوشبختانه با حضور سریع نیروهای آتش نشانی از گسترش آن پیشگیری شد. اما همین تجربه بهمانشال داد وضعیت موجود جز با همکاری همه نهادهای کسبه بهبود نخواهد یافت. بازار تهران بخشی از هویت شهری ماست و باید برای حفظ آن، به جای واکنش به حادثه، و یکپرد پیشگیریانه داشته باشیم. یعنی در بازار بزرگ تهران یعنی حفاظت از دسترس معیشت هزاران خانواده و سرمایه‌های ملی. اگر تصمیم‌های درست گرفته شود، می‌توان با حداقل تغییرات، بازار را به محیطی امن‌تر تبدیل کرد.

پلاک‌های مختلف این بازار توسط کارشناسان ما بازرسی شده‌اند و ساختمان‌های دیگری در این بازار وجود دارند که تاکنون بیش از ۲۰ بار اخطار گرفته‌اند. ضمن اینکه ساختمان بحرانی در بازار هست که هر یک از این ساختمان‌ها هیچ‌از ۲۰۰ هزار دارند و شامل مساهران «وحید»، «حاج‌احلامی»، «سیدولی»، «اتاق»، «رشتی» و «باغچه یاعلی گوله» و همچنین پاساژهای «شناسا»، «زورخانه»، «وحت»، «بولور» و «ملاجات» می‌شوند که برای آن‌ها پرونده قضایی تشکیل شده، دادستانی به آن‌ها حکم داده و تا پایان سال مهلت دارند نسبت به ایمن‌سازی اقدام کنند و در غیر این صورت تخلفات آن‌ها را به محکم دادستانی قطع‌ان شعب و ولیم غریدان شد.

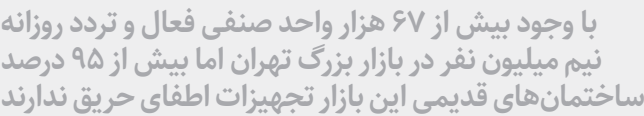
به نظر می‌رسد ایمن‌سازی، نوسازی و ساماندهی بازار بزرگ تهران دیگری انتخاب نیست؛ یک ضرورت فوری است. دستگاه‌های مسئول باید هر چه سریع‌تر ورود کرده و با همکاری شهرداری، میراث فرهنگی، اتحادیه‌ها و کسبه و دیگر دستگاه‌های مربوط طرح جامع ایمنی راجا را کنند. کسبه نیز باید نقش خود را جدی بگیرند؛ رعایت اتانند(رها) تخلیه انبارهای ناایمن، اصلاح سیم‌کشی‌ها و بازنگری در چیدمان کالاه و کاهش تولیدی‌های بازار را واجبات است.

۱. آرسنیک - خوشبخت ۲. از احشام - گشودن مسئله - رنگ
- صلح - کشور پسران ۳. بازیکن سرشناس و برجسته سابق
- تیم ملی فوتبال دانمارک با نام کوچک میثائیل - صفت
- انسان بین تمام مخلوقات خداوند - یمانی مشهور ۴. سوخت
- موشک - برگ - بسیار کشنده ۵. دانه کش بی آزار - میوه
- آبدار تابستانی - مباح - حرف تکرار ۶. دهان - مانند - طول
- یک شبانه روز در این سیاره منظومه شمسی از یک سال
- این سیاره کمی بلندتر است ۷. اندوه - سلسله مسابقات
- سراسری - بیننده - مادر ترکی ۸. اندام و جوارح - کالای
- مروجی - تشنه فریب بیابان ۹. خطاب کردن - تعصب - نبرد
- آفت گندم ۱۰. دوستدار - پسته کوهی - بتی در جاهلیت
- درنده - اشعه صنعتی و درمانی - عضو تغذیه جنین در
- شکم مادر - سود حرام ۱۲. لغت نامه - الگو - صدمه ۱۳. پدر
- تازی - شهری در افغانستان و استان یزد - لباس سنتی ژاپنی

۱. از بیماری‌های خفیف و واگیردار کودکان - نیزهوشی ۲. کرم خون خوار - انگشت‌شمار - جغد ۳. ستون خیمه - حرفی فارسی و عربی - کفش قدما ۴. از ماه‌های حرام - کلمه استنسا - علاقه شدید به چیزی - حرف دهن کجی ۵. میوه تلفنی - پیشوند استمرار - مادر گرامی حضرت فاطمه زهرا(س) ۶. وجه نقد - عضو ششود - گروه ۷. صدای پنچری - طریقه - بزرگ‌تر - سیم برق‌گیر ساختمان ۸. کرانه‌ها - سوخت خودروهای سبک - دو زاویه یا مجموع ۹۰ درجه ۹. عضو صورت آقایان - مبارزه در راه خدا - کشور هفتاد و دو ملت - دنیا آوردن ۱۰. به جای خود - میانه روز - غریبال ۱۱. درستکار - موی شاعرانه - چروک پیشانی ۱۲. دشنام دادن - لایه در خطر جو - آسمان - حشره کش باسابقه ۱۳. ماده خوشبو و معطر - کمک‌داور ویدئویی فوتبال - جیان ۱۴. هوش - میمون آدم‌نما - دیدگاه ۱۵. عضو چونده - بقیه شیخ صدوق در جنوب تهران که آرامگاه بزرگان بسیاری در آن واقع شده است

بازار بزرگ تهران حدود ۱۱۲ هکتار مساحت دارد و در محدوده شهرداری منطقه ۱۲ قرار گرفته است. در حال

بازار بزرگ تهران به دلیل وسعت، قدمت تاریخی و تراکم بالای فعالیت‌های صنفی همواره یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مدیریت شهری و سازمان آتش نشانی بوده است. واقعیت این است که بازار به طور روزافزون شلوغ تر شده و ورود و خروج کالاها، رفت و آمد افراد و فعالیت‌های تجاری در آن افزایش یافته است. همین مسئله، خطر بروز حوادث آتش‌گهانی که مهم‌ترین آتش‌سوزی‌های شهری است را دغدغه بازار را به یکی از نقاط بحرانی در شهر تبدیل کرده است.

حاضر بیش از ۶۷ هزار واحد صنعتی فعال در این محدوده وجود دارد که ترکیبی از واحدهای تولیدی، انبار، تجارتی و خدماتی هستند؛ از فروشندگان پارچه، پلاستیک، فرش، چرم و کفش گرفته تا کارگاههای کوچک تولیدی، رستوران، بنکداری، کاغذ و مقوا، انبار و صنوف پرخطر دیگر که همین تنوع و تراکم بالا، نظارت و بازرسی را بسیار دشوار کرده است. در حالی که وجود انبار در این بازار هیچ ضرورتی ندارد و لازم نیست وقتی کارگاهی در این بازار کفش تولید می کند انبار خارج پشت مغازه نباشد و می توان انبارهای این بازار را به کفش از تهران منتقل کرد تا بار اشتعال و حریق در این بازار کاهش یابد.

دقیقاً مشکل اصلی این است که مغازداران و حجره‌داران به دلیل ارزش بالای ملک و فشار اقتصادی تمایلی به تعطیلی موقت ندارند. اگر بخواهند لوله‌کشی، سیم‌کشی یا سیستم‌های اطفای حریق نصب کنند، این مهم نیازمند همکاری سازمان‌های دیگری است که اجرای طرح‌های اصلاحی گسترده را تقریباً ناممکن کرده است.

آیین‌نامه‌های ایمنی ما قدمت چندانی ندارد. ضمن آنکه نخستین بار در پند ۱۴ ماده‌ش مجموعه قوانین شهرداری‌ها مصوب ۱۳۳۴ آمده است: «رفع خطر از آبیه و مستحذات مشرف به معابر عمومی که به لحاظ فرسودگی و نداشتن استحکام و احتمال سقوط یا ریزش آوار موجب بروز خطرات جانی یا مالی برای شهروندان می‌شود از وظایف ذاتی شهرداری‌هاست»، «در واقع نخستین بار در سال ۱۳۳۴ شهرداری وقت سازمان‌ناشناسی را مکلف به ایمن‌سازی ساختمان‌ها کرد و از آن سال تاکنون این سازمان ایمن‌سازی ساختمان‌ها هرگز ویژه ساخت‌وسازهای جدید را در دستور کار قرار داده است.

بر اساس استانداردهای جهانی - که تعداد ایستگاه‌ها بر اساس متر از و چند آیتم دیگر در نظر گرفته می‌شود - ما بیشتر از حد استاندارد ایستگاه آتش‌نشانی در این منطقه داریم. به طوری که ما دو ایستگاه آتش‌نشانی داخل و پنج

به طور کلی در بازار بزرگ تهران موضوعی به نام ایمن سازی مدنظر نبوده و اصول شهرسازی در این بازار رعایت نشده است، چراکه بخشی از بازار فعلی مسکونی بوده که به مرور به بازار اصفهان شده است. در گذشته این بازار چند راسته بوده که به مرور توسعه پیدا کرده و امروز به جای رستیده که حتی راهروها به انبار تبدیل شده اند و بافت اولیه رستیده طور کلی دچار دگرگونی شده است، یعنی حجره‌ای که در گذشته یک لامپ داشته، اکنون علاوه بر لامپ، دو دستگاه یارانه، یخچال، کولر گازی، سازه‌ی هیتر برقی، تلویزیون و سرامگاهی از ای دی‌های هم‌پای ظرفیغات دارد. در حالی که چراغ‌های آن میسب می‌کشد و تبلیغات فوری است اما کلیه بار اضافه از آن می‌گیرند.

مهم‌ترین عامل نایب‌نمی این بازار سیم‌کشی برق است و با وجود آنکه ما پیگیری اداره برق کابل‌های بیرون تا پشت‌کنشورها اصلاح شده، ولی سیم‌کشی‌های داخل بازار به شدت نحیف است. از طرفی بازار به لحاظ سازه‌ای نیز بسیار ضعیف است،

باید اذعان کرد: بار جمعیتی این بازار بسیار بالاست و این بازار ظرفیت این بار جمعیتی را ندارد. درست مثل ساختمان پلاسکو که ابتدا با کاربری اداری ساخته شد و پس از آن به انبار تولیدی و ساختمانی بسیار پرخطر تبدیل شد، در این باره هم همین اتفاق افتاده است، به طوری که حجم کالا و افرادی که در این بازار تردد دارند، به هیچ عنوان با معماری سازه بازار برابری نمی‌کند.

رسالت اصلی سازمان آتش‌نشانی ایمن‌سازی مستقیم

در چهل و سومین کنوانسیون عمومی یونسکو که هر دو سال یک بار برگزار می‌شود و امسال نیز در سمرقند تشکیل شد، کاشان از میان ۴۰۸ شهر از ۱۰۰ کشور جهان، موفق شد به عنوان «شهر خلاق معماری» از نوع سنتی به ثبت جهانی برسد.

کاشان همانند دیگر شهرهای قدیمی ایران معماری سنتی شهریه اش را تا اوایل قرن بیستم حفظ کرده بود. این چینش سنتی که در دوره های سلجوقی و صفوی شکل گرفته و تا دوره قاجار ادامه یافته بود، در دوره پهلوی و به ویژه نیمه دوم قرن بیستم به شدت تغییر یافت.

شهر قدیمی کاشان را دیواری بلند محصور می کرده و رفّت و آمد به درون شهر توسط چند دروازه صورت می گرفته است. فضای درون شهر مانند دیگر شهرهای دوران میانه اسلامی به چهار قسمت ارگ، مدارس، بازار و محلات تقسیم می شده است. قلعه جاللی (حکومتی کاشان) که در زمان سلطان ملکشاه سلجوقی ساخته شده در طول قرن های ۱۸ تا ۱۹ میلادی از بین رفته است؛ در حالی که برجها، دروازه ها و دیوارهای شهر در سراسر قرن نوزدهم باقی مانده بود. بازار کاشان در مرکز این شهر واقع شده و دیگر فضاهای شهری در دو طرف آن قرار گرفته اند، این بازار در دوره صفویه رونق فراوانی داشت اما در دوره قاجار میزان قابل ملاحظه ای از آن رونق کاسته شد.

افزوده‌های جدیدتر بازار شامل تیمچه امین الدوله، دو مدرسه و یک مسجد است. به دنبال ظهور خودرو و ساخت خیابان‌ها، دسترسی‌های کاشان نیز بدون توجه لازم به عناصر تاریخی و شیوه زندگی بومی‌اش گسترش یافت. گسترش رابطه با تهران سبب ویران کردن قسمت شمال غربی دیوار شهر در ۱۹۲۰ شد.

ساخت چند کارخانه و بانک، کاشان را به شهر تاریخی فین واصل کرد. در سال‌های ۱۹۳۵ تا ۱۹۴۵ سیاست دولت مرکزی در ساخت راه ماشین‌رو بین تهران و کاشان سبب توسعه شهر در طول دوراه فین و تهران شد.

با رسیدن راه‌آهن به کاشان ایستگاهی در سرق شهر ایجاد و روستاهای یحیی‌آباد و جمال‌آباد بخشی از شهر شدند. در دهه بعدی نخستین میدان ماشین‌رو کاشان که پارکی نیز درون خود داشت، ساخته شد. همچنین چند روستای دیگر، بخشی از کاشان بزرگ شدند، بانک‌ها و کارخانه‌های جدیدی ساخته و خیابان بزرگی بین بخش قدیمی و جدید شهر ایجاد شد.

طی ۷۰ سال گذشته (۲۰۱۰-۱۹۴۰)، شهرک‌های بسیاری در کنار راه‌ها و خارج شهر پدید آمده‌اند؛ به گونه‌ای که کاشان تقریباً تمام بافت سنتی خود را به جز چند باغ از دست داده، موضوعی که در سخنان مسئولان میراث فرهنگی نیز بسیار مشهود است.

رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شهرستان کاشان می‌گوید: متأسفانه آنچه که دغدغه ایجاد کرده، معماری امروز کاشان است که دقیقاً در مقابل معماری سنتی کاشان قرار گرفته و همین موضوع سبب شده معماری سنتی این منطقه دچار خدشه شده و تحت تأثیر قرار بگیرد. علیرضا عبدالزاده بیان می‌کند: آنچه اهمیت دارد حفظ اصالت معماری سنتی کاشان و انتقال آن به نسل‌های آینده است. همان طور که پیشینیان ما این اصالت را حفظ کردند و انتقال دادند و باید در این باره به نقش معماری شهری در حفظ این موضوع تأکید کرد.

[illegible]